

Allergieën komen steeds vaker voor. In dit artikel behandelen wij de specifieke massageoliën en producten die allergische reacties kunnen veroorzaken. Met daarbij de taak van de masseur.

Allergische reacties op oliën en producten

Tijdens de anamnese of het intakegesprek is het van belang om na te gaan of de persoon allergisch of intolerant reageert op bepaalde stoffen zoals voedingsmiddelen, huisstof, geuren of latex. Ga vervolgens na of de persoon allergisch reageert op bepaalde massageoliën of crèmes en kijk of die aanwezig zijn in je massagepraktijk. Noteer duidelijk op de klantenkaart welke allergieën en intoleranties zijn gemeld. Bespreek met de klant welke vervangende producten goed worden verdragen en wat de klant zelf doet bij reacties op een bepaald product en hoe het zich uit.

NOTENALLERGIE

Bij klanten met een notenallergie is het van belang om goed na te gaan welke noten reacties geven. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een kokosnoot en pinda geen noten zijn. De kokosnoot behoort tot de palmenfamilie en een pinda is een peulvrucht. Toch zijn veel mensen met een notenallergie ook allergisch voor pinda's. Bij een noten- of pinda-allergie is het van belang om alles waar deze stoffen in kunnen zitten in je massagepraktijk te vermijden. Denk aan massage-oliën op basis van amandel-, macadamia- en jojobaolie. Gebruik vooral geen notenoliën en neem als alternatief een rijstkiem- of olijfolie. Denk aan verzorgingsproducten die deze stoffen bevatten. Lees daarom heel zorgvuldig alle producten die je gebruikt. Een allergische reactie voor pinda's of noten kan ontstaan na het eten en soms al door huidcontact. Zelfs het inademen van een notenlucht kan iemand heel ziek maken. Eet als masseur geen broodje met pindakaas wanneer deze persoon een afspraak voor een massage heeft gepland. (Uiteraard is dat normaliter ook niet de bedoeling, maar in dit geval heel belangrijk om op te letten.) Partners van mensen met een noten- of pinda-allergie mogen elkaar niet zoenen na het eten van

deze producten, want via de slijmvliezen kan de persoon besmet worden. Let als masseur ook op de koekjes en chocolaatjes die je aanbiedt bij een kopje koffie of thee. Deze kunnen ook noten of pinda's bevatten.

WAT DOEN BIJ EEN NOTENALLERGIE

Het gevaarlijkste symptoom van een notenallergie is de anafylactische shock. Personen die bekend zijn met deze allergie hebben veelal een Epipen of Anapen, bestaande uit Epinefrine (adrenaline) en moeten direct geïnjecteerd worden. Een notenallergie kan levensbedreigend zijn. Wanneer een reactie optreedt, moet de persoon na de injectie met de Epipen direct 112 laten bellen en doorgeven dat er sprake is van een allergische reactie op noten.

FAMILIEBESMETTING

Wanneer een persoon allergisch is voor een bepaald product is er een verhoogde kans dat deze ook allergisch is voor andere producten uit dezelfde 'familie', maar dat hoeft niet. Bij klanten met een bijvoetpollenallergie is het van belang om voorzichtig te zijn met zonnebloemolie. Bij een berkenpollenallergie dien je voorzichtig te zijn met amandelolie. Bij een allergie in de palmenfamilie gebruik je geen kokosolie of producten die kokos bevatten. Ditzelfde geldt voor een allergie voor sesamolie. Steeds meer mensen zijn intolerant of allergisch voor sesamzaad. In de ayurvedische massage wordt veel gebruik gemaakt van sesamoliën. Wees daar heel alert op.

OVERIGE PRODUCTEN

- Arganolie is tevens een olie waar veel gebruik van wordt gemaakt. Deze olie wordt gewonnen uit de pitten van vruchten die aan de Arganboom (*Argania spinosa*) groeien. Bij een notenallergie is de kans erg klein dat de persoon reageert op arganolie. Argan is een fruit-

soort en heeft meer overeenkomsten met sesam en pinda. Voorzichtigheid is geboden omdat er wel gevallen van huiduitslag bekend zijn.

- Chemodol massageolie is een neutrale massageolie die veel wordt gebruikt door fysiotherapeuten en sport-masseurs. Deze massageolie heeft vele bestanddelen. Allergieën en overgevoeligheden komen voor.
- Calendula-olie wordt toegepast bij wondjes en irritaties. Bij mensen met een allergie voor de plantenfamilie Ambrosia en Aster is calendula-olie af te raden.
- Lemongrass-olie is een essentiële olie die een ernstige eczeem en rode jeukende plekken kan geven in geval van een allergie. Deze olie wordt veel gebruikt in massageproducten. Ditzelfde geldt voor andere essentiële oliën. Let daarbij goed op huidreacties en kijk goed naar de gebruiksaanwijzingen en of de olie niet over zijn houdbaarheidsdatum heen is. De meeste essentiële oliën mogen niet onverdund op de huid worden toegepast. Ondanks dat het natuurproducten zijn, kunnen er reacties ontstaan.

KRUIDENALLERGIE

Steeds meer mensen hebben last van een kruidenallergie. Dit komt doordat er vaker kruiden in cosmetica en voedingsmiddelen worden gebruikt. Vrouwen hebben meer kans op een kruiden- en specerijenallergie dan mannen omdat ze cosmetica gebruiken. In veel parfums wordt bijvoorbeeld vanille verwerkt en ook in veel soorten make-up zitten kruiden om de geur te verbeteren. Vooral voor kaneel, mosterd, knoflook, zwarte peper en vanille wordt een allergie ontwikkeld. Let als masseur goed op de producten die deze stoffen bevatten in je massagepraktijk. Denk daarbij tevens aan de essentiële oliën die in de massageoliën zijn verwerkt en aan het verdampen van de oliën in de ruimte. Bij het aanbieden van een kruidenthee is het van belang om goed na te gaan of er geen vanille of kaneel in de thee is verwerkt. Datzelfde geldt voor de versnaperingen die je aanbiedt. Zelfs je eigen parfum of aftershave die je gebruikt. Een klant met een allergie voor vanille heeft een haarscherpe neus voor geuren waarin vanille is opgenomen. Zij kunnen acuut misselijk en angstig worden bij de geur van vanille.

REACTIES VAN DE HUID

Jeuk, warmte, roodheid, bultjes, pijn of zwelling van de huid kunnen allergische reacties zijn. Dat kan een allergie of overgevoeligheid zijn voor de massageolie, maar ook een reactie op de wasverzachter of op wasmiddelen in de handdoeken. Zelfs op de schoonmaakmiddelen waarmee je de massagetafel hebt gereinigd. Wanneer er sprake is van tranende ogen, niezen, benauwdheid en andere longproblemen ga je na of er sprake is van een overgevoeligheid voor de geuren en essentiële oliën die je verdampt in de ruimte. Bij een intolerantie hoeft de reactie niet direct te zijn, maar dit is wel mogelijk. Reacties die kunnen optreden zijn braken, misselijkheid, hoofdpijn, maag- en darmklachten en huiduitslag. Bij een allergie treden de reacties onmiddellijk op, maar ze kunnen ook na langere tijd optreden. Dit maakt dat allergieën en

intoleranties vaak zeer moeilijk geconstateerd en gediagnosticeerd kunnen worden.

WAT TE DOEN BIJ REACTIES

Bij huidreacties zoals jeuk en roodheid tijdens of na een massage is het van belang het product (crème of olie) direct van de huid te verwijderen en de huid te reinigen met koud water. Noteer vervolgens op de klantenkaart welke reacties er optreden met het product dat je hebt gebruikt. Overleg met de klant welk product de volgende keer kan worden toegepast. Adviseer de klant nadien goed water te drinken.

ZELFTEST

Een product kan worden getest met de zelftestmethode. Breng de olie of crème in de elleboogplooï aan en kijk of er jeuk of roodheid ontstaat. Dit kan na een aantal dagen nog voorkomen.

TIPS

Wees zeer alert op allergieën en intoleranties. Ga goed na welke producten in de massagepraktijk overgevoelighedsreacties kunnen veroorzaken. Let daarbij tevens op de geuren die er worden verdampt en op de geuren die u zelf op heeft. Let op de thee die wordt geschonken. Een vruchtenthee is niet voor iedereen geschikt en veel mensen hebben bijvoorbeeld een overgevoeligheid voor rooibos- of vanillethee. Zorg dat er een keuze in theesoorten voorradig is. Wees er van bewust dat veel mensen niet altijd durven aan te geven dat ze overgevoelig zijn voor bepaalde geuren. Wanneer een klant met allergieën langskomt, zorg je ervoor dat je de praktijkruimte van de tevoren ventileert en dat de afspraak aan het begin van de dag plaatsvindt of na de lunchpauze. Wees bij een latexallergie bedacht op alle materialen die latex bevatten (niet alleen handschoenen, maar ook haarelastieken, pleisters, een warmwaterzak, een latex mat of een decoratieve ballon). Plaats geen ficusbenjamin (rubberboom) in de wachtkamer of massageruimte. Zorg voor een hygiënisch goed te reinigen vloerbedekking. Was de handdoeken niet met een wasverzachter. Verdamp bij personen die astmatisch zijn geen etherische oliën in de massageruimte. Plaats prikkelende oliën in een andere ruimte of afgesloten kast. Zorg dat huisdieren niet rond kunnen stappen in de praktijkruimte. Noteer de allergieën en intoleranties goed op de klantenkaart, zodat u professioneel en vakbekwaam kunt reageren wanneer er ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch reacties komen. Allergische personen dragen hun Epipen dagelijks bij zich, vraag daarnaar.

Literatuur

- *Kwartaalblad van de stichting voedselallergie*
- *Ortho Fyto vaktijdschrift nr 2 2015* (thema: voedselovergevoeligheid)
- *UCB instituut voor allergie*
- *Allergieplatform*
- *Allergenen Consultancy*